

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 561/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **SKI - GRÚNIKY s. r. o.**, Piliarská 952/16P, Oravská Polhora, zastúpeného Advokátska kancelária AK - AK, s. r. o., Na Revíne 37, Bratislava, proti výroku III uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 56Cb/55/2023-3648 z 21. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom III rozhodnutia okresného súdu označeného v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť rozhodnutie okresného súdu v napadnutom výroku, vec vrátiť na ďalšie konanie, priznať mu finančné zadost'učinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Proti sťažovateľovi sa žalobca (pozemkové spoločenstvo) v konaní na okresnom súde domáhal vypratania spoločnej nehnuteľnosti, ktorú tvoria pozemky užívané sťažovateľom na účel prevádzkovania lyžiarskeho strediska. Na návrh sťažovateľa ako žalovaného bolo v predmetnom sporovom konaní s právoplatnosťou k 21. júnu 2024 nariadené neodkladné opatrenie, ktorým okresný súd uložil žalobcovi povinnosť zdržať sa ohrozenia života, zdravia alebo majetku lyžiarov,

ako aj strpieť prevádzkovanie lyžiarskeho strediska sťažovateľom, a to do právoplatného skončenia civilného sporového konania.

3. Žalobca podaním doručeným okresnému súdu 21. júna 2024 ešte pred predbežným prejednaním sporu, resp. pred nariadením pojednávania, vzal žalobu späť a navrhol konanie zastaviť. Okresný súd uznesením z 1. októbra 2024 konanie zastavil, nariadené neodkladné opatrenie zrušil a rozhodol o náhrade trov konania. Po vydaní uvedeného uznesenia a pred jeho doručením sporovým stranám podal sťažovateľ 17. októbra 2024 vzájomnú žalobu, ktorou sa domáhal určenia svojho nájomného práva k užívaným pozemkom. Vzápätí na to, 4. novembra 2024, podal aj odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 4. februára 2025 zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania. Dôvodom bola skutočnosť podania vzájomnej žaloby pred právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení konania, čo si podľa krajského súdu vyžadovalo, aby okresný súd v ďalšom konaní opätovne posúdil a rozhodol o späťvzátí žaloby a aby konal podľa § 147 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) o vzájomnej žalobe sťažovateľa.

5. Okresný súd uznesením z 21. júla 2025 konanie o žalobe žalobcu zastavil (I), zrušil nariadené neodkladné opatrenie (II), výrokom III vylúčil vzájomnú žalobu sťažovateľa na samostatné konanie a rozhodol o náhrade trov konania (IV). Výrok III odôvodnil viazanosťou právnym názorom krajského súdu a, poukazujúc na § 147 CSP, vyhodnotil, že nie sú splnené podmienky na spojenie vecí. Bol toho názoru, že nemôže odkladať rozhodnutie o späťvzátí žaloby o vypratanie nehnuteľnosti až do času, kým bude rozhodnuté o vzájomnej žalobe, pretože by tým vznikli zbytočné priťahy v konaní o vypratanie nehnuteľností.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že jedinou motiváciou späťvzatia žaloby žalobcom bola jeho snaha dosiahnuť zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia, aby mohol narúšať prevádzku lyžiarskeho strediska. Späťvzatie žaloby bolo preto iba zneužitím práva, ktoré mal okresný súd odmietnuť. Sťažovateľ informuje, že proti výroku o zastavení konania a proti výroku o zrušení neodkladného opatrenia podal odvolanie.

7. Vo vzťahu k výroku o vylúčení vzájomnej žaloby sťažovateľ namieta, že boli splnené podmienky na spojenie vecí, a preto okresný súd mal povinnosť ponechať spojené veci na spoločné konanie, resp. zastaviť konanie len v späťvzatej časti a pokračovať v konaní o vzájomnej žalobe v pôvodnom konaní.

8. Procesná situácia, ktorá vznikla po zastavení konania a vylúčení vzájomnej žaloby na samostatné konanie, viedla podľa sťažovateľa len k tomu, že okresný súd začal nové konanie o tej istej veci (spor o nájom/vypratanie), s tými istými účastníkmi, pričom jediným rozdielom je, že sťažovateľ prišiel o predbežnú právnu ochranu. Sťažovateľ je donútený odznova konať v samostatnom novom konaní, čím dôjde k predĺženiu celého konania, zbytočnému opakovaniu procesných úkonov a k neúmernému zaťažovaniu súdneho aparátu i sporových strán. Sťažovateľ musí podať opätovne návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, čo preň predstavuje záťaž. Zároveň do vydania nového neodkladného opatrenia bude sťažovateľ vystavený útočným schválnostiam pozemkového

spoločenstva. Napadnutým výrokom uznesenia okresného súdu došlo k odňatiu ochrany priznanej sťažovateľovi neodkladným opatrením, a to len z dôvodu zneužitia práva žalobcom.

9. Keďže k vylúčeniu vzájomnej žaloby na samostatné konanie došlo aj napriek nesplneniu zákonných podmienok, sťažovateľ bol v dôsledku toho odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Okresný súd spôsobí aj zbytočné preťahy, pretože nebyť napadnutého uznesenia, okresný súd mohol v pôvodnom konaní o vzájomnej žalobe konať a rozhodnúť.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

11. K prvej námietke sťažovateľa, ktorá je založená na kritike zastavenia konania v dôsledku procesné právo zneužívajúceho späťvzatia žaloby žalobcom, ústavný súd uvádza, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti jednoznačne, zrozumiteľne a bez akýchkoľvek pochybností napadol iba výrok III napadnutého uznesenia, ktorým bola jeho vzájomná žaloba vylúčená na samostatné konanie. Sťažovateľ ako zásah do svojich základných práv neoznačil ostatné výroky uznesenia okresného súdu, teda ani výrok o zastavení konania v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcom. Preto prieskum prvého výroku uznesenia okresného súdu o zastavení konania by znamenal prekročenie rozsahu ústavnej sťažnosti, čo by bol zo strany ústavného súdu postup odporujúci § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ani prípadný kontextuálny náhľad na sťažnostnú argumentáciu neodôvodňuje, aby ústavný súd vyzýval sťažovateľa na odstránenie naznačeného vnútorného rozporu jeho ústavnej sťažnosti, pretože aj keby sťažovateľ rozpor odstránil vysvetlením, že do rozsahu svojej ústavnej sťažnosti zamýšľal pojať výrok uznesenia okresného súdu o zastavení konania, bolo by nevyhnutné v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietnuť ako neprípustnú. Sťažovateľ totiž sám uvádza, že proti tomuto výroku uznesenia okresného súdu podal odvolanie. Právomoc odvolacieho súdu nedovoľuje ústavnému súdu realizovať prieskum v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. K predmetnej námietke preto ústavný súd uvádza, že je nedôvodná pre vnútorný rozpor ústavnej sťažnosti medzi jej dôvodom (kritika zastavenia konania) a jej petitom (ako zásah je označený iba výrok III uznesenia okresného súdu).

12. Sťažovateľ ťažiskovo namieta, že v jeho veci nebola naplnená hypotéza § 147 ods. 4 CSP, podľa ktorého vzájomnú žalobu môže súd vylúčiť na samostatné konanie, ak nie sú splnené podmienky na spojenie vecí. K tomu ústavný súd zdôrazňuje, že zastavením konania o žalobe žalobcu už neexistovalo žiadne konanie, o spojení ktorého s konaním o vzájomnej žalobe sťažovateľa by sa dalo uvažovať. Záver okresného súdu o nesplnení podmienok na spojenie vecí preto nie je nijako arbitrárny alebo inak ústavno-právne pochybný. Príčinou nespojitelnosti konania o žalobe a o vzájomnej žalobe nemusia byť za každých okolností len v komentárovej literatúre ako príklady uvádzané hľadiská efektívnosti a hospodárnosti dané procesným vývojom konania o prvotnej žalobe spojené s následnou konfrontáciou s predpokladanými procesnými požiadavkami na konanie a rozhodnutie o vzájomnej žalobe. V špecifických situáciách môže splnenie zákonnej

podmienky podľa § 147 ods. 4 CSP vyplývať aj zo zastavenia konania o prvotnej žalobe. Vtedy vzniká objektívny stav nespojitelnosti, a tak vylúčenie vzájomnej žaloby nie je prejavom ústavne relevantnej svojvôle.

13. Špecifikum sťažovateľovej veci predstavuje dôsledok vylúčenia vzájomnej žaloby na samostatné konanie, ktorým je zrušenie neodkladného opatrenia chrániaceho sťažovateľa pred, podľa jeho slov, útočnými schválnosťami žalobcu, ktorý mu mal nepríjemne zasahovať do prevádzky lyžiarskeho strediska. Ústavný súd však uvádza, že hlavným dôvodom zrušenia nariadeného neodkladného opatrenia nebolo vylúčenie vzájomnej žaloby na samostatné konanie, teda výrok III uznesenia okresného súdu, ale zastavenie konania o žalobe žalobcu v dôsledku jej späťvzatia, teda výrok I uznesenia okresného súdu. Vyplýva to z § 335 ods. 1 CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej súd prvej inštancie aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým žalobu odmieta alebo zamietá alebo ktorým konanie vo veci samej zastavuje. V okolnostiach sťažovateľovej veci to znamená, že ak by okresný súd vzájomnú žalobu napadnutým výrokom svojho uznesenia nevylúčil na samostatné konanie, ale konanie o žalobe žalobcu by zastavil, nepostačovalo by to na pokračujúce uplatňovanie nariadeného neodkladného opatrenia. A naopak, ak by okresný súd konanie nezastavil, ale vzájomnú žalobu by na samostatné konanie vylúčil, neodkladné opatrenie nariadené v prospech sťažovateľa by sa naďalej uplatňovalo. Priamou príčinou zrušenia nariadeného neodkladného opatrenia je teda zastavenie konania, nie vylúčenie vzájomnej žaloby na samostatné konanie. V tejto súvislosti ústavný súd upozorňuje, že proti výrokom I a II uznesenia okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Oba výroky tvoria predmet prieskumu na druhej inštancii všeobecného súdnictva. Ústavný súd preto, ako už bolo uvedené, v čase podania ústavnej sťažnosti nedisponuje právomocou na ľudskoprávny prieskum výroku o zastavení konania o žalobe žalobcu a výroku o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia. Argument o nadväznosti zrušenia neodkladného opatrenia na ústavnou sťažnosťou napadnutý výrok o vylúčení vzájomnej žaloby na samostatné konanie však v dôsledku popísanej koncepcie procesnej úpravy v CSP nie je správny. Preto je nedôvodný a nespôsobilý viesť k prijatiu ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

14. Z obrazu skutkovej a právnej situácie, v ktorej sa sťažovateľ ocitá, zreteľne vyplýva, že vylúčené meritórne konanie o určení práva nájmu má pre elimináciu sťažovateľových trampôt, a tým aj pre reálnu ochranu jeho ľudskoprávnej sféry, skôr akademický význam. Vylúčenie konania o vzájomnej žalobe zároveň sťažovateľovi nijako neodníma prístup k súdnej ochrane formou neodkladného opatrenia, ktorého sa sťažovateľ môže vo vylúčenom konaní domáhať a okresný súd bude povinný o jeho kvalifikovanom návrhu rozhodnúť do 30 dní. Fakt, že takto vzniknutá prestávka v uplatňovaní neodkladného opatrenia nastane v dôsledku časových okolností zjavne v letných a jesenných mesiacoch, ešte viac oslabuje ústavný význam procesnej komplikácie spôsobenej sťažovateľovi nutnosťou podať opätovný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia chrániaceho nerušenú prevádzku lyžiarskeho strediska, ktorá prebieha v mesiacoch november až apríl.

15. Vylúčenie vzájomnej žaloby sťažovateľa na samostatné konanie nespôsobilo zásah do sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. K rovnakému záveru ústavný dospel, aj pokiaľ ide o namietané porušenie sťažovateľovho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi. Vylúčením vzájomnej žaloby na samostatné konanie vzniká potenciál zmeny zákonného sudcu, ide však o dôsledok vyvolaný rozhodovaním súdu majúcim náležitú oporu v zákone. Preto niet relevantnej súvislosti medzi napadnutým výrokom III uznesenia okresného súdu a základným právom sťažovateľa zaručeným v čl. 48 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tomto smere iba dopĺňa, že sám sťažovateľ v ústavnej sťažnosti (posledný odsek na strane 7) informuje, že jeho vylúčená vzájomná žaloba bola pridelená sudcovi okresného súdu, ktorý bol zákonným sudcom aj v zastavenom konaní o žalobe žalobcu.

17. Napokon, pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sťažovateľ ako zásah neoznačil postup okresného súdu, ale výlučne výrok jeho uznesenia o vylúčení vzájomnej žaloby na samostatné konanie. Vylúčenie vzájomnej žaloby môže tvoriť súčasť reťazca okolností charakterizujúcich postup konajúceho súdu ako celok, ktorý je z pohľadu čl. 48 ods. 2 ústavy vadný. Samé osebe však rozhodnutie podľa § 147 ods. 4 CSP, aj keby bolo v rozpore so zákonom, porušiť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nie je spôsobilé. Aj v tejto časti je preto ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého výroku uznesenia okresného súdu, vrátenie veci, finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu